

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

5.10.2026. - 9.10.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 12.10.2026. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 5.10.2026. - 9.10.2026.

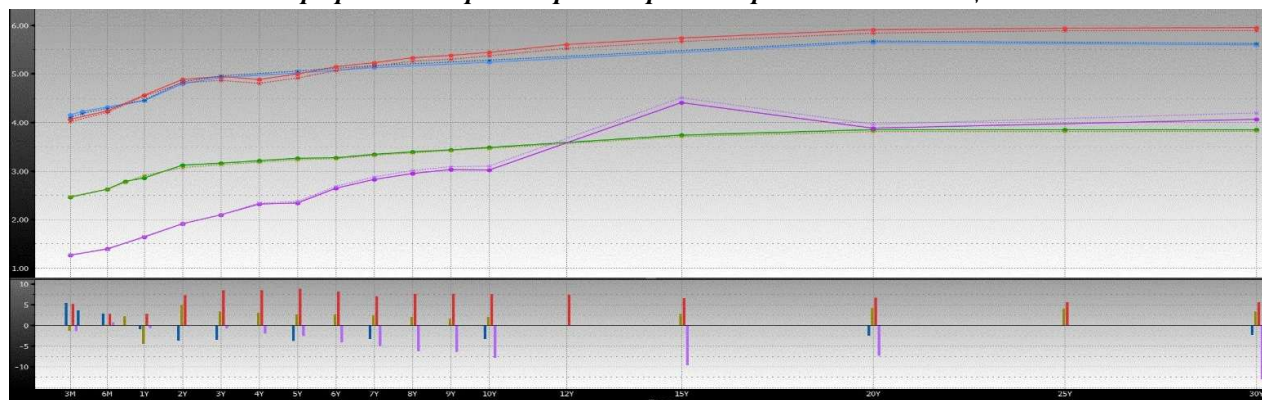
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра				САД				Велика Британија				Јапан			
	2.10.26	-	9.10.26		2.10.26	-	9.10.26		2.10.26	-	9.10.26		2.10.26	-	9.10.26	
2 године	3,08	-	3,13	↗	4,82	-	4,79	↘	4,82	-	4,89	↗	1,92	-	1,92	→
5 година	3,24	-	3,26	↗	5,05	-	5,02	↘	4,91	-	5,00	↗	2,37	-	2,36	↘
10 година	3,46	-	3,48	↗	5,27	-	5,24	↘	5,37	-	5,44	↗	3,09	-	3,02	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси			
	2.10.26	-	9.10.26	
3 мјесеца	2,484	-	2,488	↗
6 мјесеци	2,619	-	2,621	↗
1 година	2,915	-	2,881	↘

Графикон 1: Приказ кривих приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 9.10.2026. године (пуне линије) и 2.10.2026. године (испрекидане линије).

ЗОНА ЕВРА

Приноси њемачких државних обвезница су током седмице забиљежили повећање дуж цијеле криве приноса. Предсједница ЕБЦ Лагард је изјавила да ЕЦБ има инструменте да стабилизује тржиште, ако буде било потребно. Предсједник Дојче Бундесбанк Нагел је изјавио да због раста приноса на државне обвезнице и тиме повећаног кредитног ризика, злато и даље остаје врло привлачна инвестиција за централне банке. Такође је изјавио да ЕЦБ мора бити спремна за различите инфлационе сценарије како ситуација на Блиском истоку остаје доминантан фактор утицаја на цијене. Инфлациони ризици су повећани, док су цијене гаса изразито рањиве због ниског стања залиха у Европи.

Предсједник Банк де Франс Мулен је изјавио да је ситуација на француском тржишту обвезница компликована и озбиљна, али не захтијева интервенцију ЕЦБ-а. Поновио је да задатак ЕЦБ-а није да рјешава проблеме фискалне политике земаља чланица ЕМУ, већ да врати инфлацију на 2%. Сматра да геополитички шок на Блиском истоку и раст каматних стопа погађа све економије и да још увијек нема секундарних ефеката на плате и цијене других производа.

Члан Управног Одбора ЕЦБ Рен је потврдио да се шок цијена енергената није прелио на плате и да ЕЦБ нема унапријед одређен пут којим ће се кретати каматне стопе. Сматра да не треба користити алате ЕЦБ-а како би се помогло Француској по питању јавног дуга.

Члан Управног Одбора ЕЦБ Слајпен је изјавио да су инфлациона очекивања прилично фиксирана и да не примјећује секундарне ефекте на плате и цијене других производа.

Члан Управног Одбора ЕЦБ Доленц је изјавио да садашњи ниво каматних стопа даје довољно флексибилности да се одговори на будућа кретања која ће зависити од инфлационих очекивања и повезаним ризицима. Сматра да монетарна политика не може директно утицати на енергетске шокове, геополитичке тензије или структуралну конкурентност, али може спријечити да се шокови цијена енергената прошире у економији и изазову трајнију инфлацију.

Главни економиста ЕЦБ Лејн је изјавио да је одмјерен одговор ЕЦБ-а пријекно потребан како би се инфлација ставила под контролу. Сматра да се економија показала отпорном на раст цијена енергената, али да су инфлациони ризици повећани. Такође је изјавио да се до сада нису материјализовали ризици по економски раст и да су фискални стимуланси неефикасни уколико не помогну људима са малим приходима. Сматра да владе приликом доношења буџета у наредним годинама треба да добро воде рачуна о дугорочним каматним стопама и њиховим ефектима.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Индустријска производња Немачка (М/М)	АВГ	0,5%	2,0%	-1,2%
2.	Индустријска производња Француска (М/М)	АВГ	0,2%	-0,3%	-0,6%
3.	Индустријска производња Италија (М/М)	АВГ	0,0%	-1,3%	0,6%
4.	ПМИ услужног сектора зоне евра	СЕП	53,0	53,0	51,6
5.	Композитни ПМИ зоне евра	СЕП	53,1	53,1	52,0

САД

Приноси америчких државних обвезница су током седмице забиљежили смањење дуж цијеле криве приноса. Записник са последње сједнице ФОМЦ-а је показао да су сви чланови гласали за одлуку о повећању каматних стопа за 25 базних поена и да већина чланова очекује још једно повећање до краја текуће године, али не и серију повећања каматних стопа. Фед је појаснио да је недавну интервенцију ради подршке ЈРУ провело Министарство финансија САД посредством њујоршког Феда, користећи средства Министарства финансија, а не властите ресурсе Феда.

Гувернер Феда Волер је изјавио да је потребно додатно повећати каматне стопе, а истовремено дозволити флексибилност у погледу времена повећања. То је додатно појачало наратив о дугорочном повећању каматних стопа који је негативно утицао на цијену злата. Члан ФОМЦ-а Музалем је наговјестио да би каматне стопе требало повећати у наредних шест до девет мјесеци како би се инфлација вратила на циљани ниво централне банке од 2%, али није подржао такав потез на састанку о монетарној политици који се одржава овог мјесеца. Предсједница Феда у Сан Франциску Дејли, исказала је забринутост да би вјештачка интелигенција, царине и повишене цијене енергената могле дуже времена држати инфлацију повишеном. Предсједник Феда у Канзасу Шмид, изјавио је да предстоји дуг пут ка смањењу инфлације која је фрустрирајуће висока. Такође је потврдио да вјештачка интелигенција тренутно представља најјачи покретач инфлације.

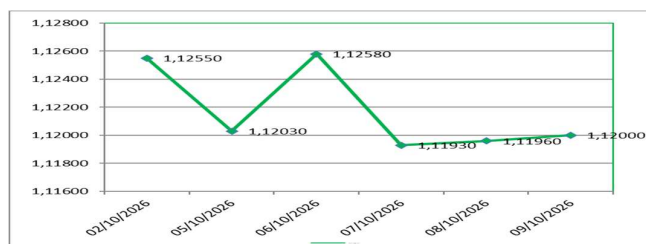
Генерална директорица ММФ-а Георгиева је изјавила да цијени рад предсједавајућег Феда Ворша, јер је послао сигнал да је стабилност цијена приоритет Феда и да ће Фед тај циљ слиједити дјелима, а не само ријечима. Предсједник Трамп је поново бранио предсједавајућег Феда Ворша како он није крив за повећање каматних стопа јер он у ФОМЦ-у „ипак има само један глас“.

Бивша министрица финансија и предсједница Феда Џенет Јелен је критиковала однос предсједника Трампа према америчким савезницима и подржала узвратне мјере против протекционистичких политика. Истакла је да царине штете америчким интересима те позвала Канаду и друге земље да реагују. Јелен је такође позвала на међународну сарадњу у рјешавању изазова које Кина представља за глобалну трговину, наглашавајући да земље морају дјеловати заједнички како би постигле успјех.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	ПМИ услужног сектора	СЕП	58,7	58,8
2.	Композитни ПМИ	СЕП	58,3	58,4
3.	ИСМ индекс услужног сектора	СЕП	55,0	54,9
4.	Потрошачко расположење према Универзитету Мичиген	ОКТ	47,6	46,3
5.	Салдо трговинског биланса у млрд. USD	АВГ	-102,1	-105,6

Графикон 2: Кретање курса EUR/USD током протекле седмице

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/USD смањен са нивоа од 1,1255 на ниво од 1,1200.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси британских државних обвезница на седмичном нивоу повећани су за 7 базних поена на кратком и дужем дијелу криве приноса, те за 9 базних поена на средњем дијелу. Током седмице приноси су се дуж читаве криве наизмјенично кретали у оба правца, да би се у петак смањили након изјаве председника Трампа да до америчких међуизбора слједећег мјесеца неће бити нових напада на Иран, што је довело до нижих цијена енергената. ФТСЕ 100 је порастао на седмичној основи 0,86% на 10.552,05 поена. У четвртак је индекс током дана достигао најнижи ниво у више од три мјесеца.

Гувернер БоЕ Бејли је изјавио да фискална политика мора бити кредибилна и усмјерена ка стабилности. Упозорио је да би приноси могли додатно порасти уколико тржишта посумњају у одрживост јавних финансија. Навео је да је преношење виших цијена енергената на инфлацију засад пригушено, али да ситуација постаје тежа што дуже високе цијене потрају. Упозорио је и на нове изложености настале брзим растом финансирања везаног за вјештачку интелигенцију.

Главни економиста БоЕ Пил је изјавио да монетарна политика мора бити одлучно усмјерена на постојеће инфлационе притиске. Чланица МПЦ-а Ман је оцијенила да је инфлација постала укоријењена, те да тржиште рада није лабаво, већ статично. Изразила је забринутост да ће радници преговарати о платама почетком 2027. године, када БоЕ очекује инфлацију знатно изнад 4%, што би могло задржати инфлацију изнад циља. Указала је и на могућност новог значајног повећања минималне плате, које би фирме могле пренијети на цијене. Нагласила је да БоЕ мора дјеловати унапријед, а не са закашњењем. Оцијенила је да одлагање повећања каматних стопа двоструко отежава враћање инфлације на циљ, те да се смјер политике увијек може промијенити ако се инфлација покаже умјеренијом од очекиване. Чланица МПЦ-а Грин је упозорила на значајан ризик од ефеката другог круга инфлације. Навела је да би уговорена повећања плата слједеће године могла износити око 3,50%, што је забрињава. Додала је да је слабост тржишта рада досад ублажавала утицај енергетског шока, али да се то мијења како се тржиште рада стабилизује. Оцијенила је и да је опасно претпоставити да ће тржишта обавити посао централне банке.

Према писању Блумберга (Bloomberg), министар финансија Хили је челницима највећих банака рекао да још није одлучио о додатном опорезивању банкарског сектора у буџету који ће бити представљен овог мјесеца.

Агенција S&P потврдила је дугорочни кредитни рејтинг Велике Британије AA са стабилним изгледима.

Табела 5: Кретање економских индикатора за Велику Британију

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Регистрација нових возила (Г/Г)	СЕП	12,00%	13,70%
2.	S&P Global ПМИ композитни (финално)	СЕП	51,7	52,0
3.	S&P Global ПМИ услужног сектора (финално)	СЕП	51,7	52,1
4.	S&P Global ПМИ грађевинског сектора (финално)	СЕП	44,9	46,1
5.	РИЦС нето биланс цијена стамбених некретнина	СЕП	-30%	-32%

Током протекле седмице GBP је апрецирала према EUR, па је курс EUR/GBP забиљежио смањење са нивоа од 0,84982 на ниво од 0,84637. У односу на USD, GBP је благо депрецирала, па је курс GBP/USD смањен са нивоа од 1,3241 на ниво од 1,3234.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница на седмичном нивоу су се смањили за 7 базних поена на дужем дијелу криве и за 1 базни поен на средњем дијелу, док су на кратком дијелу остали непромијењени. Аукција десетогодишњих обвезница је имала велику потражњу, а купонска стопа повећана је на 3,10% с 2,70%, што је највиши ниво од 1996. године. Аукција тридесетогодишњих обвезница забиљежила је солидну потражњу. Nikkei 225 је на седмичном нивоу порастао 1,06% на 69.030,92 поена. Индекс је у понедјелјак снажно порастао 2,40% због раста дионица технолошких компанија, пратећи раст на америчким берзама. Током тог дана први пут од јула премашао је 70.000 поена. У сриједу и четвртак индекс је биљежио губитке, а у петак је надокнадио губитке са отварања и завршио дан готово непромијењен.

Гувернер БоЈ Уеда је изјавио да ће БоЈ наставити повећавати референтну каматну стопу и да ће о времену и темпу повећања одлучивати процјењујући ризике. Оцијенио је да постоји ризик да базна инфлација премаша циљ од 2%. Замјеник гувернера БоЈ Учида је оцијенио да вјештачка интелигенција представља велики позитивни шок тражње, који је извршио притисак на раст економске активности и цијена. Према његовој оцјени, раст цијена дионица ублажио је финансијске услове, док је обимна емисија обвезница технолошких компанија подигла дугорочне каматне стопе. Упозорио је на ризик тржишне корекције уколико изостане очекивани раст добити компанија од вјештачке интелигенције. Чланица Одбора БоЈ Сато, која се на претходној сједници противила повећању, изјавила је да ће о наредним повећањима одлучити након процјене кретања личне потрошње и дохотка. БоЈ је у кварталном регионалном извјештају побољшао оцјену економије за двије од девет регија. У извјештају се наводи да се поскупљења због виших трошкова сировина шире на потрошачка добра те да снажна тражња везана за АИ подстиче домаћу производњу и капитална улагања. Према писању Ројтерса, БоЈ би овог мјесеца могао сигнализирати да је базна инфлација приближно достигла циљ од 2%, али су многи у централној банци опрезни у погледу повећања стопе у октобру. Економисти углавном очекују да БоЈ на сједници која се завршава 30. октобра задржи референтну каматну стопу непромијењеном.

Премијерка Такаичи је изјавила да ће влада примјерено контролисати годишњи обим издавања дуга и да је спремна преиспитати расходе и приходе уколико се тржишни услови, попут приноса, неочекивано промијене. Изјавила је и да јапанска економија више није у дефлацији и да јој нису потребне рефлацијске политике монетарног попуштања и фискалне експанзије. Влада је усвојила приједлог закона којим се порез на потрошњу за прехранбене производе од априла смањује на 1% са 8%, на период од двије године. Према наводима у медијима, влада разматра доношење допунског буџета, што би према оцјени аналитичара могло утицати на слабење ЈПЈ.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

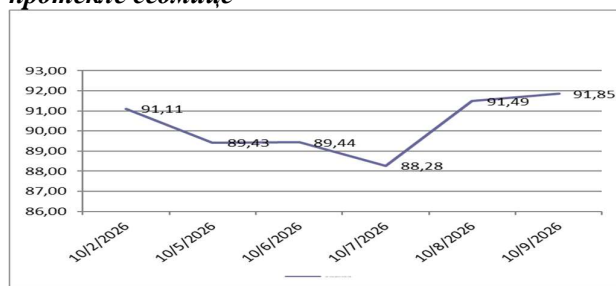
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	S&P Global ПМИ композитни - финално	СЕП	52,3	53,5
2.	S&P Global ПМИ услужног сектора - финално	СЕП	51,3	52,5
3.	Индекс потрошачког повјерења	СЕП	35,3	35,4
4.	Номиналне плате (Г/Г)	АВГ	3,7%	3,8%
5.	Реалне плате (Г/Г)	АВГ	1,5%	2,0%
6.	Водећи композитни индекс – прелиминарно	АВГ	118,0	117,6
7.	Салдо текућег рачуна платног биланса (у млрд. JPY)	АВГ	3.172,3	4.062,0
8.	Салдо трговинског биланса - на основу платног биланса (у млрд. JPY)	АВГ	-715,2	-687,7
9.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	АВГ	-3,6%	-3,1%
10.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) – прелиминарно	СЕП	60,4%	64,7%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/JPY забиљежио смањење с нивоа од 177,66 на ниво од 177,34. У односу на USD, JPY је депрецирао и курс USD/JPY је повећан с нивоа од 157,85 на ниво од 158,31.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању тржишта у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 91,11 USD (EUR 80,95). На почетку седмице цијена је смањена. ОПЕЦ+ је у недјељу договорио да задржи непромијењене циљеве производње за новембар, у складу са постојећим планом производње. Предсједник иранског парламента је изјавио да Техеран неће у потпуности поново отворити Хормушки мореуз све док САД не испуне седам услова. Предсједник Трамп је потписао извршну уредбу о ублажавању ограничења за дизел ослобођен пореза, представљајући то као потез за смањење трошкова горива уочи међуизбора у новембру. У уторак се цијена нафте кретала у уском распону. Иран је интензивирао нападе на танкере у Хормушком мореузу, што је повећало неизвјесност у вези са поморским транспортом и токовима гаса. Средином седмице је цијена нафте смањена. "Атлантук" је извјестио да би амерички предсједник Трамп могао наредити још један напад на Иран прије избора на средини мандата. Извоз сирове нафте и нафтних деривата из САД је достигао највиши ниво још од краја маја, али је повећани увоз поништио те добитке. Ипак, трошкови транспорта америчке нафте у Азију танкером веома великог капацитета су порасли на рекордних 77 милиона USD, чиме су значајно повећани трошкови у ланцу снабдијевања. У четвртак је цијена нафте повећана због информација да САД планира извршити велики напад на Иран и то прије избора почетком новембра. У петак је цијена овог енергента забиљежила благо повећање. Предсједник Трамп изјавио је да су се Кијев и Москва договорили о „енергетском примирју”, након што је затражио од Украјине да престане с нападима на руске рафинерије. Предсједник Зеленски је изјавио да подржава примирје, али да исто мора учинити и Кремљ. Цијена једног барела нафте на крају седмице је износила 91,85 USD (EUR 82,01), а што представља повећање од 0,81% на седмичном нивоу.

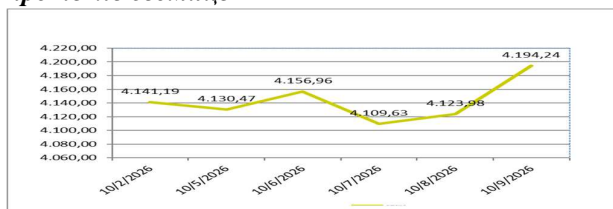
Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Цијена једне fine унце злата је на отварању тржишта у понедјељак износила 4.141,19 USD (EUR 3.679,42). На почетку седмице је цијена овог племенитог метала благо смањена.

У уторак је цијена злата благо повећана. Пад цијена нафте и опоравак тржишта обвезница ублажили су забринутост због инфлације и смањили притисак на путању каматних стопа Феда. Централни банкар који су се окупили у Италији су нагласили стратешку улогу злата у диверзификацији резерви, при чему је замјеник генералног директора за тржишта при Банци Италије истакао да физичка природа злата смањује изложеност ризику од санкција. Средином седмице је забиљежено смањење цијене. Народна банка Кине је у септембру својим резервама додала 740.000 унци злата, чиме је обиљежен двадесет трећи узастопни мјесец акумулације. У четвртак је цијена злата благо повећана. Цијена злата је била на путу ка трећем узастопном седмичном паду, након што је објављено да Бијела кућа разматра опције за напад на Иран. Вриједност овог метала опала је за отприлике једну петину од почетка сукоба између САД и Ирана крајем фебруара, при чему раст реалних каматних стопа повећава опортунитетни трошак држања злата које не доноси принос. Берзански фондови су својим залихама додали 120.300 унци злата, што представља четврти узастопни дан прилива, чиме су укупне залихе злата у ЕТФ-овима достигле 101,2 милиона унци, што је највиши ниво од аугуста 2022. године. Гувернер Централне банке Пољске Глапински је изјавио да су резерве у злату порасле на 673 тоне, уз нереализовану добит од 147 милијарди злота, те је поново потврдио циљ повећања залиха на 700 тона, наводећи као разлог неизвјесна времена. На крају седмице цијена овог племенитог метала је забиљежила повећање. Раст је подржан комбинацијом нижих цијена нафте, слабијег USD и снажне аукције 30-годишњих америчких државних обвезница у четвртак, која је привукла солидну потражњу и помогла да се приноси дугорочних обвезница врате с највиших нивоа у више од двије деценије. Цијена једне fine унце злата је на крају седмице износила 4.194,24 USD (EUR 3.744,86), што представља повећање од 1,28% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.